

KUVAILUN JA METATIETOTYÖN TULEVAISUUS

Kuvailuryhmien 2018 kevään työpaja

Jarmo Saarti

Ekosysteemi

Ekosysteemi

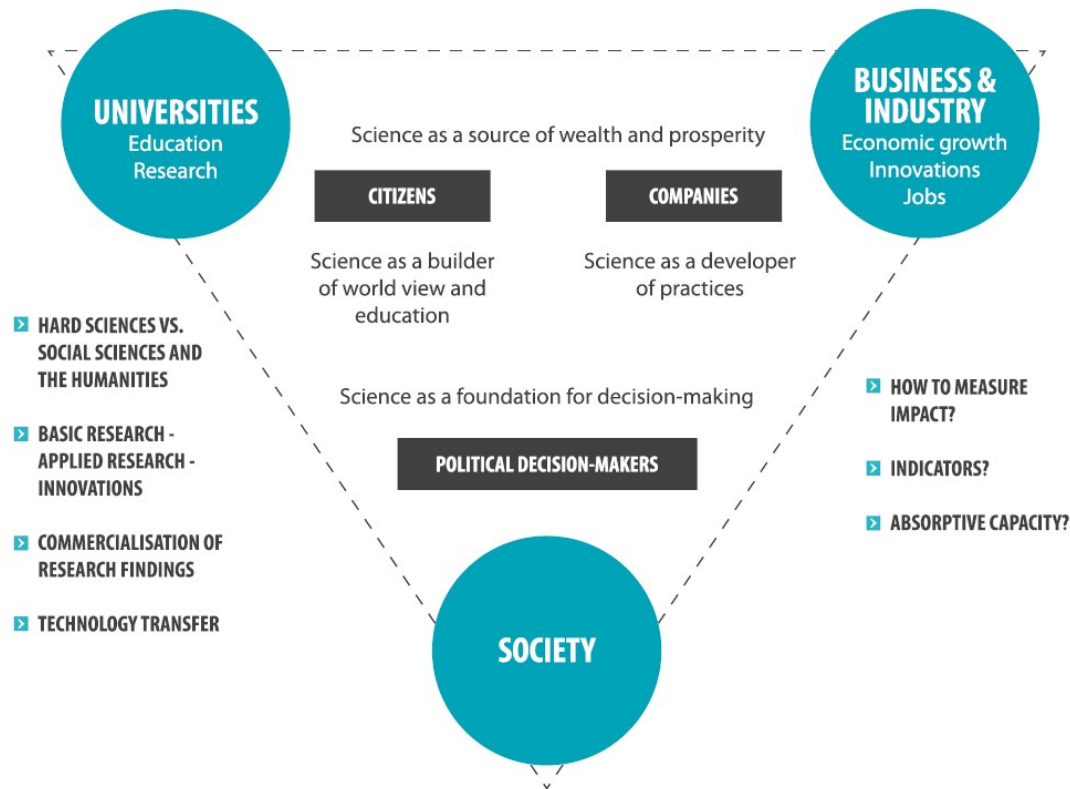
Ekosysteemi tarkoittaa luonoltaan verraten yhtenäisen alueen eliöiden ja elottomien ympäristökijöiden muodostamaa toiminnallista kokonaisuutta.^[2] Siihen sisältyvät niin luonnon elolliset kuin elottomatkin kohteet tietyllä rajatulla alueella, esimerkiksi metsässä tai lammessa. Ekosysteemejä rajaavat maantieteelliset rajat kuten vuoret, valtameret tai aavikot, tai niiden elottoman osan luontaiset rajat (lammen ekosysteemi ulottuu sen rannoille, mutta ei kauemmaksi). Koska rajat eivät ole jäykkiä, koko maapallo voidaan käsittää yhdeksi ekosysteemiksi, jolla on erikokoisia alasysteemejä. Toisaalta yksi järvin voidaan jakaa edelleen eri syvyydellä toimiviin ekosysteemeihin. Ekosysteemin eliöt ovat yleensä tasapainossa keskenään ja ympäröivän elottoman ympäristön kanssa. Kaikissa ekosysteemeissä elämän perustana on yhteyttäminen eli energian sitominen elottomasta luonnosta eliöihin. Yhteyttäminen tapahtuu joko f-

esimerkiksi kasvi

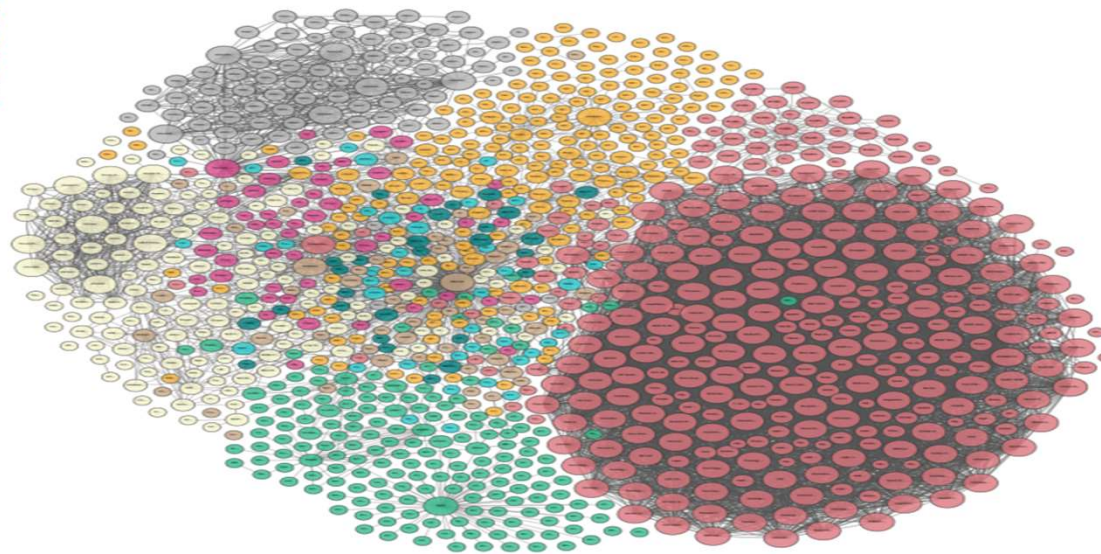
Wikipedia: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Ekosysteemi>

Ekosysteemi puhe tieteessä

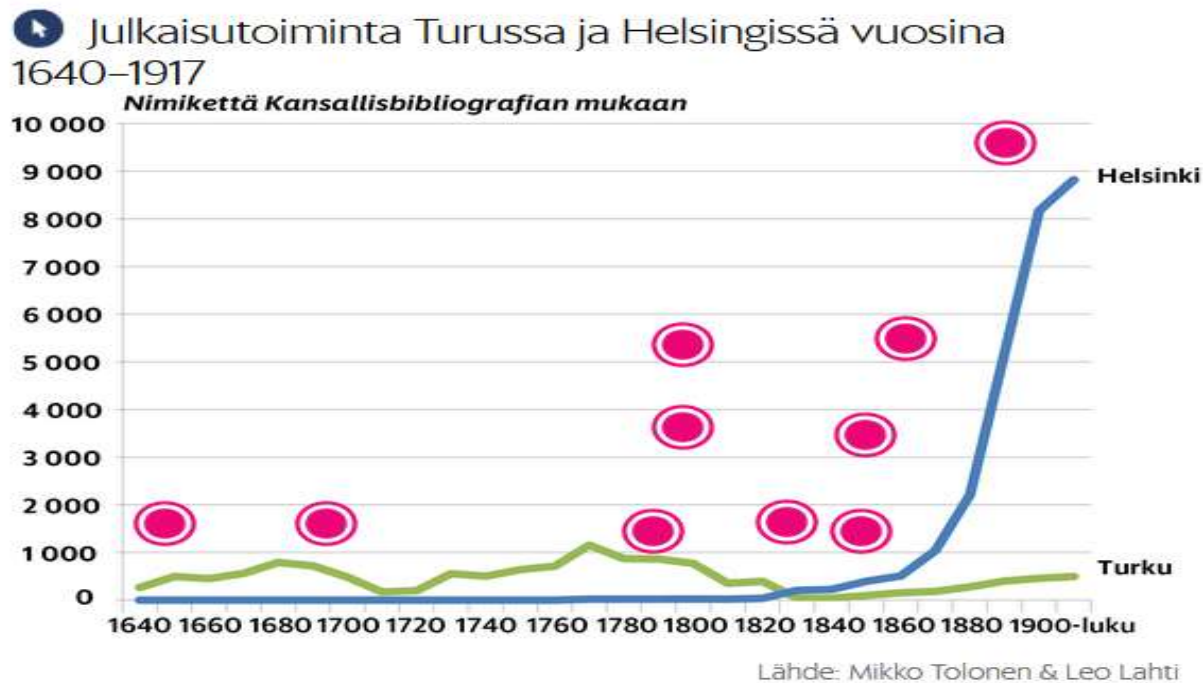
MULTIPLE DIMENSIONS OF IMPACT IN RESEARCH AND EDUCATION

Metadataekosysteemit ja linkittyvä data

Tutkijat perkasivat algoritmien avulla Suomen kansallisbibliografian dataa – huomasivat, että yliopiston siirto Turusta Helsinkiin romautti julkaisemisen vuosikymmeniksi 1800-luvulla

<https://www.hs.fi/tiede/art-2000005534747.html>

Printed library

Warehousing
Paper management
Independence
Local
Storing knowledge

Digital library

E-journal supplier
Paper and digital management
Dependence
National
Using knowledge

Post digital library

E-resource counselor
Digital management
Co-operation
Global
Creating knowledge

Open Access Documents

Open Data

Open Science and Learning Environments

Born OA

Data

Born digital research data and documents

Parallel publishing

Methods

Digitized research data and documents

Hybrid publishing

Metadata and linking

Learning resources and materials

Library as an archive

Long tail management

Digitization of printed culture

Lesser used resource
management

Library as a broker

E-document supplier

Open-access publishing costs
pay point

Library as an innovation hub

Digital science platform

Knowledge management

Metadatatyö

- **Kirjastopuheessa:**
 - **Standardit, jotka auttavat aineistojen hakemisessa**
 - **Metadatan monipuolistuminen ja eri käyttöympäristöt**
 1. **Deskriptiivinen metadata – aineiston ja sen sisällön ja kontekstin kuvailu**
 2. **Tekninen metadata – formaatti, prosessi, aineistojen väliset tekniset suhteet**
 3. **Hallinnollinen metadata – informaatiota aineiston hallintaan liittyen**

Ekosysteemit ja Ranganathanin lait

2 Viisi lakia

- 2.1 Ensimmäinen laki: Kirjat ovat käyttöä varten
- 2.2 Toinen laki: Jokaiselle lukijalle kirja
- 2.3 Kolmas laki: Jokaiselle kirjalle lukija
- 2.4 Neljäs laki: Säästä lukijan aikaa
- 2.5 Viides laki: Kirjasto on kasvava organismi

There are a lot of scientific papers out there. **One estimate** puts the count at 1.8 million articles published each year, in about 28,000 journals. Who actually reads those papers? According to **one 2007 study**, not many people: half of academic papers are read only by their authors and journal editors, the study's authors write.

https://fi.wikipedia.org/wiki/Ranganathanin_lait

Eveleth (2014): <http://www.smithsonianmag.com/smart-news/half-academic-studies-are-never-read-more-three-people-180950222/>

Esimerkki dokumentoidun informaation käytön ekosysteemistä - yliopisto

- Tutkija ja metadatan käytön tarpeet:
 - Teen julkaisuuni kuvailutiedot
 - Haen tietokannasta muiden aiheesta tekemiä julkaisuja tyyppiä a, x, z
 - Julkaisen avoimesti dataa tietojärjestelmässä ja teen siihen metadatan
 - Haen muiden tekemiä datasettejä
 - Haen faktatietoja aiheesta

Esimerkki dokumentoidun informaation käytön ekosysteemistä - tutkimusdata

FSD3166 Suomalaisen työn tulevaisuus -kirjoituskilpailu 2016-2017

[Yhteenveto](#) [Koko kuvailu](#) [Kysymykset](#) [Julkaisut](#) [Lataa aineisto](#)

Aineiston nimi
Suomalaisen työn tulevaisuus -kirjoituskilpailu 2016-2017

Aineistonumero
FSD3166

Pysyvä tunniste
<urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3166>

Aineiston laatu
Kvalitatiivinen aineisto

Tekijät

- Dufva, Mikko (Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy)

Sisällön kuvaus

Aineisto koostuu lyhyistä kirjoituksista liittyen suomalaisen työn tulevaisuuteen. Aineisto on kerätty kirjoituskilpailun avulla, jossa kirjoittajia pyydettiin keksittyjen henkilötarinoiden avulla pohtimaan millaista on työn tulevaisuus. Kirjoittajat saivat valita persoonan kirjoituskutsussa olleesta valmiista listasta tai kehittää kokonaan oman persoonan. Tämän jälkeen osallistujia pyydettiin kirjoittamaan lyhyehkö tarina valitun persoonan elämästä vuonna 2036. Valmiit vaihtoehdot tarinan persoonaksi olivat kulttuurialan freelancer, leppoistaja, alustayrittäjä, nikkaroiija, kokeileva virkamies, patruuna, terveydenhoidon ammattilainen, syrjäytynyt, juurruttaja ja mummo. Järjestäjät toivoivat kuvauksia esimerkiksi työn sisällöistä ja käytännöistä, yhteisöistä ja yhteistyöstä muiden kanssa, osaamisesta ja sen kehittämisestä sekä toimeentulon järjestämisestä.

Aineisto on kerätty osana Valtioneuvoston kanslian rahoittamaa Dialogi, työ ja tulevaisuus -hanketta.

Asiasanat
tulevaisuudenodotukset; tulevaisuus; työ; työelämä; työllisyys; työttömyys

Aineisto on (A) vapaasti käytettävissä ilman rekisteröitymistä.

[Lataa aineisto täältä](#)

Muunkieliset kuvailuversiot

- Kuvailu on saatavilla vain tällä kielellä (tulossa: englanninkielinen)

Aineistoon liittyvät tiedostot

- [Aineisto-opas \(PDF-tiedosto, suomenkielinen\)](#)
- [Kirjoitusohjeet \(PDF-tiedosto, suomenkielinen\)](#)

https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3166?tab=description&study_language=fi

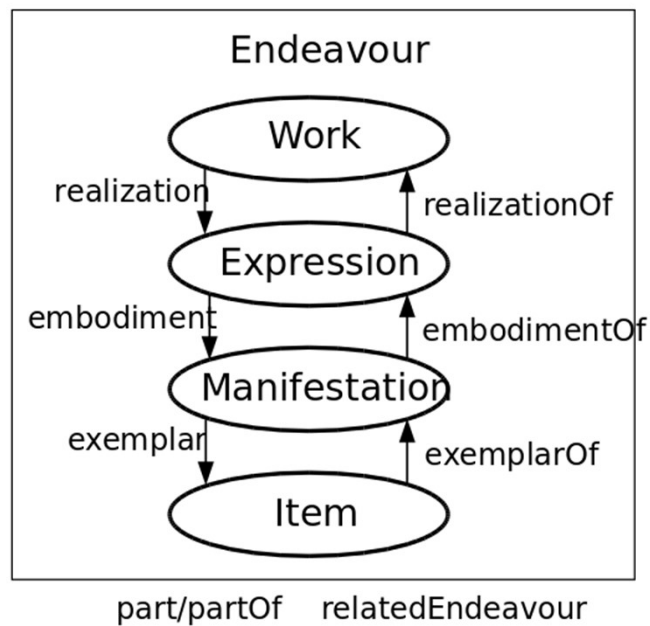
Laadunvarmistus

- **Datan rikkaus vs. datan yhdenmukaisuus**
- **Sisältöjen rikkaus vs. sisältöjen kuvailun muodon yhdenmukaisuus**
- **Miten varmistaa koko tuotantoketjun laatu:**
 - **Muistiorganisaatiot**
 - **Työntekijät**
 - **Asiakkaat**
 - **Muut toimijat**

Standardit ja niiden hyödyntäminen

Kirjastoalan sisäiset ohjeet ja standardit
Kuvailusäännöt ja ohjeet
Sanastot, ontologiat ja auktoriteettitiedot
Tiedonsiirtoon liittyvät standardit
Julkaisualan ohjeet ja standardit
Standardinumerot
Sanastot, ontologiat ja auktoriteettitiedot
Tiedonsiirtoon liittyvät standardit
Alan ulkopuoliset ohjeet ja standardit
ISO standardit
Sanastot, ontologiat ja auktoriteettitiedot
Tiedonsiirtoon liittyvät standardit

Laadunvarmistus – teoria ja käytäntö

- 1 **Fysiologian ja anatomian perusteet / Walter Nienstedt ... [ja muita]. Hänninen, Osmo.** [Porvoo] ; [Helsinki] ; [Juva] : WSOY, 1990 (Porvoo)
Tekstiaineisto
- 2 **Fysiologian ja anatomian perusteet / Walter Nienstedt ... [ja muita]. Nienstedt, Walter.** [Porvoo] ; [Helsinki] ; [Juva] : WSOY, 1990.
Tekstiaineisto
- 3 **Fysiologian ja anatomian perusteet / Walter Nienstedt ... [ja muita]. Hänninen, Osmo, tekijä.** Porvoo ; Helsinki ; Juva : WSOY, 1984.
Tekstiaineisto
- 4 **Fysiologian ja anatomian perusteet / Walter Nienstedt... [ja muita]. Nienstedt, Walter, 1934-** Porvoo ; Hki ; Juva : WSOY, 1980 (Porvoo)
Tekstiaineisto

Laadunvarmistus ja kuvailun domainit

	<i>Objective</i>	<i>Subjective</i>
<i>Description</i>	Form	Genre
<i>Interpretation</i>	Denotative indexing and abstracting	Connotative indexing and abstracting
<i>Reception</i>	Statistical analysis of the use	Comments on reception and interpretations

Table 1. The dimensions of a fictional work for the content analysis

Kansallisten toimijoiden ja kirjastojen rooli

- Standardityö ja niiden soveltaminen käytäntöön
- Yhteiset pelinsäännöt
- Integroituminen erilaisiin ympäristöihin
- Käyttöliittymien ja niihin upotettujen työkalujen kehittäminen myös muissa kuin kirjaston omissa järjestelmissä
- Opetus ja opastus
- Tiedotus, markkinointi ja viestintä

Informaatioyhteiskunta – ihmiset ja teknologia

Dokumenttien
tekijät

Välittäjät:
kirjastot,
kustantajat jne.

Dokumenttien
käyttäjät

Informaation käyttö

Dokumentit ja
tietojärjestelmät

Dokumenttien metatieto
ja data dokumenttien
käytöstä

Kirjastojen ja muiden
tietojärjestelmien
metatieto

Dokumenttien laatiminen

Dokumenttien tekeminen ja kustantaminen

Kiitokset!

jarmo.saarti@uef.fi

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

uef.fi

